

Eri a senatu Vestricio priuice auctore Spurrina triu-
phalis statua decreta est: non ita ut multis qui nun-
quā in acie steterunt: nunquā castra uiderunt: nun-
quam denique tubarum sonum nisi i spectaculis audierūt:
Vex ut illis qui decus istud sudore & sanguine & factis asse-
quebantur: Nam Spurrina bruerum regem ui & armis in-
duxit in regnum ostentatoq; bello ferocissimam gentē: qd
est pulcherrimum uictoriæ genus: terrore pdomuit: & hoc
quidem uirtutis præmium. Illud solatiū doloris accepit: qd
filio eius Coctio quem amisit absens: habitus est Honor ita
tuæ: rarum id in iuvene: Sed pater hoc quoque merebatur:
cuius grauissimo uulnere magno aliquo fomento mededū
fuit. Præterea Coctius ipse tam clarum specimen idolis de-
derat: ut uita eius breuis & angusta debuerit hac ueluti im-
mortalitate perfrui. Nam tanta ei grauitas: auctoritas: san-
ctitas etiam ut posset senes illos puocare uirtute qbus nūc
honore adæquatus est. Quo quidem honore quantum ego
interpretor nō modo defuncti memoriæ dolori patris: uere
etiam exemplo prospectum est: acuent ad bonas artes iuue-
tutem: adolescentibus: ut digni sint modo: tanta præmia cō-
stituta: acuent principes uiros ad liberos suscipiēdos & gau-
dia ex superstitibus: & ex amissis tam gloriosa solatia. His
ex causis statua Coctii publice lætor: nec priuatim minus:
amaui cōsummatissimū iuuenē tā ardentē quā nūc impa-
tienter requiro: Erit ergo pergratum mihi hanc effigiem
eius subinde intueri: subinde respicere: sub hac consistere:
præter hanc commear. Etenim si defunctorū imagines do-
mi positæ dolorem nostrum leuant: quanto magis eæ qbus
in celeberrimo locō non modo species & uultus illogē sed
honos & gloria refertur. Vale.

C. Plinius Caninio suo salutem.

Tudes: an piscaris: an uenaris: an simul omnia: pos-
sunt enim omnia simul fieri ad larium nostrum:

Nam lacus pisces: feras siluæ: quibus lacus cingitur. Studia
altissimus iste secessus affatim suggerit: Sed siue oia simul:
siue aliquid facias non possum dicere: inuideo: angor tamē
non & mihi licere: quæ sic concupisco: ut æger uinū balnea
fontes. Nunq̄ hos: ne arctissimos laqueos: si soluere negat:
abrumpam: nunq̄ puto. Nam in ueteribus negotiis noua
acrescunt: nec tamen priora peraguntur: tot nexibus tot q̄-
si cathenis maius indies occupationū agmen extenditur.

C. Plinius Apollinari suo salutem.

Nxium me & inquietum habet peritio Sexti Euritii
mei: afficior cura & quam pro me solitudine non
adii: quali p me altero patior & alioquin meus pu-
dor mea existimatio mea dignitas i discrimen adducit. Ego
sexto latū clauū a Cæsare nostro: ego q̄sturā ipetraui: meo
suffragio peruenit ad ius tribunatus perēdi: quē nisi optinet
in senatu: uereor ne decepisse Cæsarem uidear. Proinde adni-
tendum est mihi ut talem omnes eum iudicent qualē eū eē
princeps mihi credidit: quæ causa si studium meum non in-
citaret: adiutum tamen cuperem iuuenem probissimū: gra-
uissimum eruditissimum & omni deniq; laude dignissimū:
Et quidem cū tota domo: Nam pater eius Euritius clarus
uir: sanctus: antiquus: disertus: atq; in agendis causis exerci-
tatus quas sūma fide: pari cōstātia: nec uerecūdia minore de-
fendit: habet auunculum. C. Septiciū quo nihil uerius:
nihil simplicius: nihil candidius: nihil fidelius noui. Omnes
me certatim & tamen æqualiter amant: omnibus nūc ego i
uno referre gratiā possum. Itaq; præhenso amicos: supplico:
ambio domos: stationes circumeo: quātūq; uel auctoritate
uel gratia ualeam precibus experior: Te quoque obsecro ut
aliquam oneris mei partem suscipere tātū putes: reddā uices
si repoces: reddam & si ne repoces: diligenteris: coleris: frequē-
taris. Ostendē modo uelle te: nec deerunt qui quod tu ue-
lis cupiant. Vale.

C. Plinius Octauio suo Salutem.

Ominem te patientem uel potius durū ac pene crudelē: qui tam insignes libros tam diu teneas. Quo usq; & tibi & nobis inuidebis: tibi maxima laude: nobis uoluptate. Sine per ora hominū ferantur: iisdemq; quibus Romana lingua spatiis peruagetur. Magna etiam longaque expectatio est: quam frustrari adhuc & differe non debes. Enotuerunt quidam tui uersus & iūto te claustra tua refferunt: hos nisi retrahis in corpus: quandoq; ut erroneos aliquem cuius dicantur inuenient: Habe ante oculos mortalitatem: qua asserere te hoc uno monumēto potes. Nā cetera fragilia & caduca non minus quam ipsi homines occidit: desinuntq;: Dices ut soles amici mei uiderint: opto equidem amicos tibi tam fideles: tam eruditos: tam laboriosos: ut tantum curæ intentionisq; suscipere & possint & uelint. Sed dispice ne sit parum prouidum sperare ex aliis: quod tibi ipse non præstes: & de editione quidem interim ut uoles: recita: saltem: quo magis libeat emittere: utque tandem percipias gaudium quod ego olim pro te non temere præsumo: Imaginor enim q; concursus: quæ admiratio te: qui clamor: quæ etiam silentiū maneat: quo ego cū dico uel recito nō minus quam clamore delector. Sit modo silentium acre & intentū & cupidum: ulteriora audiendi: hoc fructu tanto tā parato define studia tua infinita ista cunctatione fraudare: quæ cum modum excedit: uerēdum est: ne inertiæ & desidiæ uel etiā timiditatis nomen accipiat.

C. Plinius Arinio suo Salutem.

Olet esse gaudio tibi: si quid actū est i senatu ordine illo dignum: quamuis enim getis amore secesseris: i fider tamē animo tuo maiestatis publicæ cura: ergo accipe quod p hos dies actū ē personæ claritate famosum: seueritate exempli salubre: rei magnitudine æternum. Maius priscus accusantibus afris quibus procons. præfuit.

Omissa defensione iudices petit. Ego & Cornelius tacitus adesse puentialibus iussit: exultauimus fidei nostræ cōuenire notum senatui facere: excessisse priscum immunitate & seuitia crimina quibus dari iudices possent: cum ob innocētes condemnādos: interficiendos etiam pecunias accepisset: respondit fronto cātius deprecatusq; est: ne qd ultra repetūdarum legem quæreretur: omniaque actionis suæ uela uir mouendarū lachrymæ: peritissimus quodā uelut uēto miserationis impleuit. Magna contentio: Magni utrinque clamores: aliis cognitionem senatus lege cōclusam: alius liberā solutamq; dicentibus: quantumq; admisisset Reus: tantū uī dicandū. Nouissime consul designatus Iulius serox uir rectus & sanctus Mario qdē iudices iterim cēsuit dādos: euocādos autem quibus diceretur innocentū pœnas uēdidisse: quæ sententia non præualuit modo. sed omnino post rātas disensiones. fuit sola frequens: ad notatūq; est experimētis: quod fauor & misericordia acres & uehemētes primos ipse habet: paulatī cōsilio & ratiōe quasi restincta cōiungunt. Vnde euenit: ut quod multi clamore permixto tuentur: nemo tacentibus cæteris dicere uelit: patescit enim cum separari a turba contemplatio rerum: quæ turba teguntur: uenerunt qui adesse erant iussi Vitelius honoratus. & Flauius Martianus: ex quibus honoratus trecentis milibus exilium equitis Romani septemq; amicorum eius ultimam pœnā: Martianus unius equitis Romani septingentis milibus plura supplicia arguebat emisse: erat enim fustibus cæsus: Dam-natus in metallū: strangulatus in carcere: Sed honoratū cognitioni senatus mors opportuna subtraxit. Martianus iūctus est absente prisco. Itaq; tutius cerealis cōsularis iure senatorio postulauit: ut priscus certior fieret. Siue quia mirabiliore: siue qd iuidiosiorē fore arbitrabat si p̄sens fuisset: siue (quod maxime credo) quia æquissimū erat cōmune crimē ab utroq; defēdit: & si dilui nō potuisset i utroq; puniri

Dilata est res in proximum senatum: cuius ipse conspectus augustissimus fuit: princeps præsidebat: erat enim consul: ad huc Ianuarius mensis cum cætera tum præcipue senatorum frequentia celeberrimus: præterea causæ amplitudo auctaq; dilatione expectatio & fama insitumq; mortalibus studiis magna & inusitata noscendi omnes undiq; exciuerat: imaginare quæ sollicitudo nobis: qui metus: quibus super tanta re in illo cœtu præsentem Cæsare dicendum erat. Equidē in senatu nō semel egi: quā nūquam audiri benignius soleo: tūc me tamen ut noua oīa nouo metu permouebāt obseruabamq; (præter illa quæ supra dixi) causæ difficultas: stabat mō cōsularis: modo septuē Epulonū: iam neutrum. Erat igitur perquam onerosum accusare damnatū: quem ut premebat atrocitas criminis: ita quasi peractæ miseratio damnationis tuebatur: ut cunq; tamen animum cogitationemq; collegi: Coepi dicere non minore audiētium assensu quam solitudine mea: dixi horis pene quinque. Nam. xxii. clepsydri quas spaciosissime acceperam: sunt additæ quatuor: Adeo illa ipsa quæ dura & aduersa dicturo uidebāt: secūda dicēti fuerūt: Cæsar mihi tantum studium: tantam curā etiā (nimis est enī dicere sollicitudinem) præstitit: ut libertum meum post me stantem sæpius admoneret uoci lateriq; consulerem: cū me uehementius putaret intendi: quam gracilitas mea perpeti posset. Respondit mihi p. Martiano Claudius Marcellinus: missus deinde senatus & reuocatus in posterum. Neq; enim iam inchoari poterat actio nisi noctis interuētū scinderet. Postero die dixit p. Mario saluius liberalis uir subtilis: dispositus: acer: disertus. In ipsa uero causa omnes artes suas protulit. Respondit Cornelius tacitus eloquētissime: & qd' eximium orationi eius inest. Dixit pro Mario rursus Fronto catus isigniter: utq; iam locus ille poscebat: plus in precibus temporis: quam in defensione cōsumpsit. huius actionem uespera inclusit: nō tamē sic ut abrumperet.

Iraque in tertium diem probationes exierunt. Iam hoc ipm pulchrum & antiquū senatū nocte dirimi: triduo reuocari: triduo contineri. Cornutus tertullus consul designatus uir egregius & pro ueritate firmissimus censuit septingenta milia quæ acceperat Marius arario inferenda: Mario urbe Italiaque interdicendum. Martiano hoc amplius Africa: in fine sententiæ adiecit: quod ego & tacitus iuncta: aduocatiōe diligenter fortiterq; functi essemus arbitrari senatum: ita nos fecisse ut dignum mandatis partibus fuerit: assenserunt cōsules designati: omnes etiam consulares usque ad Pompeiū collegam: ille & septingenta milia arario inferenda: & Martianum in quinquēniū relegādum: Marium repetundarū pœnæ: quam iam passus esset censuit relinquendū: Erant in utraq; sententia multi: fortasse etiam plures in hac uel solutione uel molliore: Nam quidam ex illis quoq; q. Cornuto uidebantur assensu: hunc qui post ipsos censuerat sequebāt. Sed cum fieret dissensio. qui sellis cōsulum assiterant in Cornuti sententiā ire coeperunt: Tum illi q. se collegæ anumerari patiebantur: in diuersum transierunt. collega cū paucis relictus multum postea de impulsoribus suis præcipue de Regulo questus est: qui se in sententiā quam ipse dictauerat deseruisset. Est alioquin tam mobile ingenium Regulo ut plurimum audeat: plurimum timeat. hic finis cognitiōis aplissimæ: superest tamen nō leue hostilius. firmus Legatus Marii prisci: qui permixtus causæ grauer uehementerque uexatus est. Nā & rationibus Martiani & sermoni: quem ille habuerat in ordine leptitanorum operā suā prisco ad turpissimū ministerium commodasse: stipulatusque de Martiano quinquaginta milia denarioq; pbabatur: ipse præterea accepisse sestertia decem milia. Foedissimo quidem titulo nomine unguētarii Qui titulus a uita hominis compti semper & pumicati non abhorrebat. Placuit censente Cornuto referri de eo. pxiō senatu. Tunc enī casu icertū

an conscientia abfuerat. Habes res urbanas; inuicē rusticas scribe: quid arbutulæ tuæ: quid uineæ: quid segetes agunt: quid oues delicatissimæ. In summa nisi æquē longā epistolā reddis: non est quod postea nisi breuissimam expectes.

C. Plinius Arrinio suo salutem.

Illud quod superesse Marii prisci causæ: proxime scripserā nescio an satis circūcisū tamē & abratū est firminus inductus in senatū. Respondit crimini noto: secutæ sunt diuersæ sententiæ consulū designatorū. Cornutus tertullus censuit ordine mouendū. Acutius nerua in sortitione puinitæ rationē eius non habendā. Quæ sententia tanquam mitior uicit: cum sit alioquin durior tristiorq;. Quid enim miserius quam exectum & exemptum honoribus senatoris labore & molestia non carere? Quid grauius: quā tāta ignominia affectū nō in solitudine latere? Sed in hac altissima specula conspiciendum se monstrādū: quæ præbere: præterea quid publice minus aut cōgruēs aut decorum notatum a senatu in senatu sedere: illisq; ipsis a quibus sit notatus æquari: & summotum a proconsulatu quia se in legatione turpiter gesserat de proconsulibus iudicare: dā natumq; sordium uel damnare alios uel absoluerē: sed hoc pluribus uisum est. Numerantur enim sententiæ: non ponderātur: nec aliud in consilio publico fieri potest. In quo nihil est tam inæquale: quam æqualitas ipsa. Nam cum sit ipar prudētia: par omnium ius est: Impleui promissum priorisq; epistolæ fidem exolui: quam ex spatio temporis iā recepisse te colligo. Nam festinātī & diligenti tabellario dedi: nisi quod impedimenti in uia passus est. Tuæ nūc partes ut primū illā deinde hanc remunerēs litteris. Quales istinc redire ueritatem possunt. Vale.

C. Plinius Prisco suo salutem.

Tu occasiōes obligādi me audisti: apliceſteris: & ego gemini liberis debeo. duabus ergo d. causis a te potis-

simū petere cōstitui: quod impetratum maxime cupio: regis exercitum amplissimū. Hinc tibi beneficiorum larga materia: longum præterea tempus: quo amicos tuos exornare potuisti: cōuertere ad nostros: nec hos quidē multos. Malles tu quidem multos: sed meæ uerecūdiæ sufficit unus aut alter ac potius unus. Is erit uocōsus Romanus: pater i equeſtri gradu clarus: Clarior uiricus imo pater alius: nam huic quoq; nomini pietate successit mater. E primis ipse citerioris Hispaniæ: scis quod prouintia iudicium illius: scis quā sit grauitas: flamen proxime fuit. hunc ego cū simul studere mus arcte familiariterq; dilexi: ille meus i urbe: ille i secessu contubernalis. Cū hoc seria: cū hoc iocos miscui. Quid enī aut illo fidelius amico: aut sodale iucundius: mira i sermōe: mira etiā i ore ipso uultusq; suauitas. Ad hoc igeniū excusū: subtile: dulce: facile: eruditū in causis agendis. Epistolas quæ scribit ut missas ipsas latine loq; credas. Amat a me plurimū nec tamen uincit. Equidem iuuenis statim iuueni quantū potui per ætatem audissimē contuli: & nup ab optimo p̄cipe trium liberorum ius impetrari: quod quanquā parce & cum dilecto daret: mihi tamen tanquā eligeret indulſit: hæc beneficia meā tueri nullo modo melius quā ut augeam possum: præsertim cū ipse illa tā grate interpretetur: ut du priora accipit: posteriora mereat. habes quis quā pbatus carusq; sit nobis. Quæ rogo p̄ igenio p̄ fortuna exornes tua. In primis ama hominē. Nā licet tribuas ei quantū amplissimū potes: nihil tamē amplius pot̄ amicitia tua: cuius eē eū usq; ad itimā familiaritatē capace quo magis scires breuiter tibi studiā mores oēm deniq; uitā eius expressi. extēdere preces: nisi & tu rogari diu uolles: & ego totā hoc epistola fecissē. Rogat enī & quidē efficacissime q; reddit causas rogandī.

C. Plinius Maximo suo salutem.

Ege op̄ariis: distrigor cētū uirilibus causis: q; me exercet magis q; delectat. Sūt enī pleræq; paruæ & exiles.

c. iiii.

Raro incidit uel personarū claritate uel negotiū magnitudinē
infigis: ad hoc pauci cū quibus iuuat dicere: ceteri audaces
atque etiā magna ex parte adoleſcētuli obſcūri ad declamādū
huc trāſeūt tā irreuerēter: & temere: ut mihi Atilius noſter
expiſſe dixiſſe uideat: ſic i foro pueros a cētū uiraliſus cauſis
auſpicari: ut ab homero i ſcholis. nā hic quoque ut illic primū
coepit eſſe qd' maximū ē: at hercule ante memoriā meā: ita
maiores natu ſolēt dicere. ne nobiliſſimis qdē adoleſcētulis
locus erat niſi aliquo cōſulari pducēte: tāta ueneratiōe pul
cherrimū opus colebat. nunc refractis pudoris & reuerētiae
clauſtris oīa patēt oībus. Nec inducūtur ſed irrūpūt: ſequūt
auditores actoribus ſimiles cōducti & redempti mancipēs:
conueniūt a conductis & redemptis: in media baſilica tā palā
ſportulā quam in triclinio dantur. Ex iudicio i iudiciū pari
mercede tranſiūt: Inde iam non inurbane

uocantur iſdem la
tinum nomen impoſitum eſt laudiceni: & tamē creſcit idies
foeditas utraq; lingua notata. Heri duo nomē clatores mei:
habēt ſane aetatem eorum: qui nuper togas ſumpſerunt: ter
nis denariis ad laudandum trahebantur: tanti conſtat: ut ſis
diſertiffimus: hoc p̄rio quā libet numeroſa ſubſellia ſplenē:
hoc ingēs corona colligitur: hoc iſiniti clamores cōmouēt:
cum meſochorus dedit ſignum: opus eſt enī ſigno apud nō
iſtelligentes ne audientes quidem. Nam plerique non audi
unt nec ulli magis laudant. ſi quando tranſibis per baſilicā
& uoles ſcire quo modo quiſque dicat. niſi ē quod tribunal
aſcēdas: niſi quod tu p̄beas aurē: facilis diuinatio. Scito eū
peſſime dicere: qui p̄ceteris laudabitur maxime: primus
hūc audiendi morem induxit Largius licinius haecenus ta
men ut auditores corrogaret. Ita certe ex Quintiliano p̄c
eptore meo audiſſe memini: narrabat autē ille: affectabar
domitium afro: cum apud centum uiros diceret grauiter
& lēte. hoc enī illi actiōis genus erat. audit ex p̄rio imodicū

inſolitumque clamorem: admiratus reticuit: ubi ſilentium fa
ctum eſt reperit quod abruperat. Iterum clamor: iterum re
ticuit. Et poſt ſilentium coepit idem tertio: nouiſſime quis
diceret quaeſiit. Reſponſum ē licinius: tum iſtermiſſa cauſa:
centumuiro inquit hoc artificium perit: quod alioquin peri
re incipiebat cum periſſe afro uideretur. Nunc uero prope
funditus extinctum & euerſum eſt: pudet referre: quā quā
fracta pronuntiatione dicantur: quibus quā teneris clamo
ribus excipiantur: plauſus tātum ac ſola cymbala & tympa
na illis canticis deſunt: ululatus quidem: (nec enim alio uo
cabulo poteſt exprimi:) theatri quoque indecora laudatio
large ſuperſunt. Nos tamē adhuc & utilitas amicorū & ratō
aetatis moratur ac retinet. Veremur enim ne forte non has
indignitates reliquiſſe ſed laborē fugiſſe uideamur. Sumus
tamen ſoliro rariores quod initium eſt gradatim deſinēdi.

C. Plinius Valeriano ſuo ſalutem.

Vo modo te ueteres marſi tui? Quo modo emptio
noua: placent agri poſtquam tui facti ſunt? Rarū id
quidē. niſi enī aequē gratum eſt adeptis quam con
cupiſcentibus. me p̄dia materna parum commodē tractant:
delectant tamen ut materna: alioquin longa patientia occal
ui. habent hunc finem aſſiduā querelā: quod quāri pudet.

C. Plinius Anniano ſuo ſalutem.

V quidem pro cetera tua diligētia admones me co
dicillos atiliani q me ex parte inſtituit haeredem. p
nō ſcriptis habēdos. quia non ſint cōfirmati teſtamē
to: quod ius nē mihi qdem ignotū eſt: cum ſit iis etiā notū
qui niſi aliud ſciunt: ſed ego propriā quādā legē mihi dixi:
ut deſunctorum uoluntates etiam ſi iure deſicerent quaſi p
fectas tuerer: Cōſtat autē codicillos iſtos atiliani māu ſcrip
tos: Licet ergo nō ſint cōfirmati teſtamento: a me tamen ut
cōfirmati obſeruabūtur: Præſertim cū delatori locus nō ſit.
Nā ſi uerēdū eſſet: ne quod ego dediſſem populus eriperet:

cunctatior fortasse & cautior esse deberem. Cum uero liceat heredi donare quod in hereditate subsedit: nihil est quod obstat illi meae legi cui publicae leges non repugnant. Vale.

C. Plinius Gallo suo salutem.

Iraris cur me lauretinum uel (si ita maius) laurens meum tamen opere delectet: desinas mirari cum cognoueris gratia uillae: opportunitate loci: littoris spatium: decem & septem milibus passuum ab urbe secessit: ut pactis quae agenda fuerint saluo iam & composito die possis ibi manere: Adit non una uia: Nam & lauretina & hostiensis eodem ferunt: sed lauretina a quarto decimo lapide. hostiensis ab undecimo reliqua est. Vtrique excipit iter aliquod ex parte arenosum iunctis paulo grauius & longius: equo breue & molle: uaria hinc atque inde facies: Nam modo occurrentibus siluis uia coarctatur: modo latissimis pratis diffusum & patescit. multi greges ouium: multa ibi equorum bouumque armenta: quae motibus hyeme depulsa herbis & tepore uero nescunt. uilla uisibus capax: Non sumptuosa tutela: cuius in prima parte atrium frugi nec tamen sordidum: deinde porticus in O. litterae similitudine circumactae: quibus paruula sed festiua area includitur: egregium aduersum tempestates receptaculum: nam specularibus ac multo magis imminetibus tectis muniuntur. Est contra medias cauedium hilare: mox triclinium satis pulchrum quod in litus excurrit: ac si quando Africo mare impulsum est fractis iam & nouissimis fluctibus leuiter adluitur. Undique ualuas aut fenestras non minores ualuas habet: atque ita a lateribus a fronte quasi tria maria prospectat: A tergo cauedium: porticum: area: porticum rursum: mox atrium siluas & longinquos respicit montes: huius a laeua retractius paulo cubiculum est amplum: Deinde aliud minus: quod altera fenestra admittit orientem: occidentem altera retinet. hac & subiacens mare longius quod sed securius intuetur: huius cubiculi & illius triclinii obiectum includit angulus: qui purissimum solis continet & accedit: hoc hibernaculum hoc etiam gymnasiuum meorum est. Ibi omnes silent uenti exceptis qui nubilum

inducunt & serenum antequam usum loci eripiunt: Adnectitur angulo cubiculum in aspida curuatum: quod ambitum solis fenestris omnibus sequitur. parietis eius in bibliothecae specie armarium insertum est: quod non legendos libros sed lectitandos capit: adharet dormitoriū meum & transitu interiacente qui suspensus & sublatum conceptum uapore salubri tepamento huc illucque digerit & ministrat. reliqua pars lateris huius seruae libertorumque uisibus detinetur plerisque tam mundis: ut accipe hospites possint. ex alio latere cubiculum est politissimum deinde uel cubiculum grade uel modica cornatio: quae plurimo sole plurimo mari lucet. Post hanc cubiculum cum procestrio: altitudine aestiuum: munimento hibernum. Est enim subductum omnibus uentis: Huius cubiculo aliud & procestrio communi pariete iunguntur: inde balinei cella frigidaria spaciola & effusa: cuius in contrariis parietibus duo baptisteria uelut eiecta sinuantur abunde capacia: sin mare in proximo cogit ad iacet unctuariū: hypocaustum: adiacet pingue balnei: Mox duae cellae magis elegantes quam sumptuosae. cohaeret calida piscina mirifice: ex qua natantes mare aspiciunt: Nec procul spaeristerion: quod calidissimo soli inclinato iam die occurrat: hinc turris erigitur: sub qua zetae duae totidem in ipsa. praeterea coenatio quae latissimum mare longissimum litus amoenissimas uillas prospicit. Est & alia turris: in hac cubiculum: in quo sol nascitur conditurque: lata post apotheca: & horreum. Sub hoc triclinium quod turbati maris non nisi fragorem & sonum patitur eumque iam languidum ac desinentem: ortum & gestationem uidet: qua ortus includitur: gestatio buxo aut rore marino ubi deficit buxus ambitur. Nam buxus qua parte defenditur tectis: abunde uiret: apto coelo apertoque uento & quanquam longinqua aspergine maris inarescit. adiacet gestationi interiore circuitu uinea tenera & umbrosa nudisque etiam pedibus mollis & cedens: hortum morus & ficus frequens uestit: quarum arborum illa uel maxime terax

est terra: malignior cæteris: ac non deteriore q̄ maris facit
cœnatio remota a mari frui. Cingit Zetis duabus a tergo
quarum fenestris subiacet uestibulū uile & hortus alius pi-
guior & rusticus. hinc cryptoporticus prope publici operis
extēditur. Vtrinq; fenestræ a mari plures: ab horto singulæ
& alterius pauciores: Hæc cum serenus dies & immotus om-
nes: cum hinc uel ide uentus inquietus: qua uenti quiescūt.
Sine iniuria patent: ante cryptoporticum Xystus uolis odo-
ratus: teporem solis ifusi percussu cryptoporticus auget:
quæ ut tenet solem sic aquilonem inhibet submouetq;: quā-
tumque caloris ante: tantum retro frigoris: similiter Africū
sistit atque ita diuersissimos uentos alium alio latere fran-
git & finit. hæc iucunditas eius hyeme: maior æstate: Nam
ante meridiem xystum: post meridiem gestationes horti-
proximam partem umbra sua temperat: quæ ut dies creuit
decreuitque modo breuior modo longior hac uel illac ca-
dit: ipsa uero cryptoporticus tunc maximæ caret sole cum
ardentissimus culmini eius insistit: Ad hoc patentibus fene-
stris fauonios accipit transmittitq;: nec unquam aere pigro
& manente ingrauescit. In capite xysti deinceps cryptoppor-
ticus horti Zeta est amores mei: re uera amores: ipse polui. In
hac heliocaminus quidem alia Xystū alia mare utraq; soles.
cubiculum autem ualuis. cryptoporticum fenestra p̄spicit:
mare contra parietem medium Zeta per quam elegāter re-
cedit: quæ specularibus & uelis obductis reductisue mō adi-
citur cubiculo: modo auferit lectum & duas cathedras ca-
pitā pedibus mare: a tergo uillæ: a capitæ siluæ tot facies lo-
cog: totidē fenestris & distinguit & miscet. lunctū est cubi-
culū noctis & somni: nō illd uoces seruolog: nō maris mur-
mur: nō tēpestatū motus. nō fulgurū lumē ac ne diē quidē
sentit nisi fenestris apertis: tam alti abditq; secreti: illa ratio
quod interiacens andron parietē cubuli horti- distiguit.
Atq; ita omnem sonum media inanitate cōsumit. applicitū

est cubiculo Hipocauftō pexiguū qd angusta fenestra sup-
positū calorē ut rō exigit aut effudit aut retinet: p̄cēstrium
deide ac cubiculū porrigit i solē quē oriētē statim exceptū
ultra meridiē obliquū qdē sed tamē seruat. In hac ergo zetā
cū me recipio: abesse mihi etiā a uilla mea uideor. Magnāq;
eius uoluptatē ecce saturnalibus p̄cipue capio cū reliq pars
tecti licētia dieq; festisq; clamoribus p̄sonat: nā nec ip̄e meo
rū lusibus: nec illi studiis meis obstrepūt: hæc utilitas: hæc
amœnitas deficit aq; salietis: sed puteos ac potius fōtis habet:
sunt enī i sūmo & oīo littoris illius mira natura: quocunq;
loco moueris humū obuius & paratus humor occurrit isq;
sincerus ac ne leuiter qdē tanta maris uicinitate corruptus.
Suggerūt affatim ligna p̄ximæ siluæ: cæteras copias hostiē-
sis colonia ministrat: frugi qdē homini sufficit etiam uicus
quē una uilla discernit: in hoc balnea meritoria tria. Magna
cōmoditas si forte balneū doīni uel subitus aduētus uel bre-
uior mora calefacere dissuadeat. Littus ornāt uarietate gra-
uissima nūc cōtinua: nūc intermissa tecta uillag: quæ p̄stant
multag: urbiū faciē siue ip̄o mari siue ip̄o littore utare: qd
nōnūq; lōga trāq̄litas mollit: sæpius frequēs & cōtrarius flu-
ctus idurat. mare nō sane p̄tiosis piscibus abūdat: soleas ta-
mē & lq̄llas optimas egerit: Villa uero nostra ēt mediterræ-
neas copias p̄stat: lac i prīs: Nā illuc e pascuis pecora cōueni-
unt: si qdō aq; umbræue sectat. Iustis ne de causis eū tibi ui-
dor icolere ihabitare diligere secessū: quē tu nimis urbanus
es nisi cōcupiscis atq; utinā cōcupiscas: ut tot tātisq; dotib;
uillulæ nostræ maxia cōmēdatio ex tuo cōtubernio acedat

C. Plinius Mario suo Salutem.

Vid a te iucūdus mihi potuit iniungi quam ut præ-
ceptorum fratris tui liberis quærerem: Nam & bene-
ficio tuo in scholā redeo. Et illam dulcissimā ætatē
quasi refumo: sedeo inter iuuenes ut solebā. Atq; etiam ex-
perior quantum apud illos auctoritatis ex studiis habeam:

Nam proxime frequēti auditorio iter se corā multi ordinis nostri clare iocabantur: intraui: conticuerunt. Quod nō refferem: nisi ad illorum magis laudem quam ad meam pertineret. Ac nisi sperare te uellem posse fratris tui filios probe dicere: quod superest cum omnis qui profitentur audiero: quid de quoque sentiam scribam efficiamque: quantum tamen epistola consequi potero: ut ipse omnes audisse uidearis. debeo enim tibi: debeo memoriæ fratris tui hanc fidem hoc studium præsertim super tanta re: nam quid magis interest nostra quam ut liberi dicerem tui nisi nunc illos magis amares. Et ut digni illo patre te patruo reperiatur: quam curam etiā si mihi non mandasses uindicasset. Nec ignoro suscipiendas offensas in eligendo pceptore. Sed oportet me non modo offensas: uerum etiam similitates pro fratris tui filiis tam æquo animo subire quam parentes pro suis. Vale

C. Plinius Cereali suo salutem dicit.

Ortaris ut orationem amicis pluribus recitem: faciā quia hortaris: quamuis uehementer addubitē: neque enim me pterit actiones quæ recitent: impetū omne calorem ac prope nomen suum perdere: ut quas soleant commendare simul & accendere iudicum cōsensus celebritas ad uocatorum expectatio euentus fama nō unius actoris diductumque in partes audiētium studium: ad hoc dicētis gestus incensus: discursus etiam: omnibusque motibus animi cōsentaneus uigor corporis: unde accidit: ut hi qui sedentes agūt quamuis illis maxima ex parte superlīnt eadem illa quæ stantibus: tamen hoc quod sedent quasi debilitētur & deprimantur. recitantium uero præcipua pronunciationis adiumenta oculi manus præpediunt. Quo minus mirū est si auditorū intentio relanguescit: nullis extrinsecus aut blādimētis capta aut aculeis excitata. his accedit quod oratio dī loquor pugnat & contentiosa est. porro ita natura cōparatum est: ut ea quæ scriptūmus cum labore: etiam cum labore audiri putemus.

Et sane quotus quisque tam rectus auditor: quem non potius dulcia hæc & sonantia: quam austera & pressa delectent. Est quidem omnino turpis ista discordia: est tamen quod plerumque euenit: ut aliud auditores: aliud iudices exigant: cum alioquin præcipue auditor affici debeat: quibus idē si foret iudex maxie pmoueret. potest tamē fieri ut quicquid in his difficultatibus libro isti nouitas lenocinetur: nouitas apud nostros: apud græcos enī ē quiddā quicquid ex diuerso nō tamē omnino dissimile. Nā ut illis erat moris leges quas ut cōtrarias prioribus legibus arguebāt aliæque collatiōe cōuincere: ita nobis: esse repetundarū legi quod postularem cū hac ipsa lege cū aliis colligendū fuit: quod nequaquam blandū auribus ipitorū rāto maiore apud doctos habere gratiā debet: quā minorē apud indoctos habet. nos autē si placuerit recitare adhibiturū sumus eruditissimū quicquid: sed plane adhuc an sit recitandum examina tecū: oēsque quos ego moui in utraque parte calculos pone: idque elige in quo uicerit ratio: a te enim ratio exigetur: nos excusabit obsequium. Vale.

C. Plinius Caluissio suo salutem.

Ssem para: accipe aureant fabulam: fabulas imo: nā me priore noua admonuit. Nec refert a qua potissimum incipiā. Verania Pisonis grauiter iacebat: huius dico Pisonis: quem Galba adoptauit: ad hanc Regulus uenit: primum impudentiam hominis: qui uenerit ad agrā: cuius marito inimicissimus: ipsi inuisissimus fuerat. Esto si uenit tantum: at ille etiam proximus thoro sedit: quo die: quā hora nata esset: interrogauit: ubi audiuit: componit uultum: intēdit oculos: mouet labra: agit digitos: computat: nihil nisi ut diu miseram expectatione suspendat. habes inquit climatericum tempus. sed euades: quod ut tibi magis liqueat aruspiciem consulam: quem sum frequenter expertus. Nec mora: sacrificium facit: affirmat exta cum syderum significatio congruere. Illa ut in periculo credula poscit condicillos:

Legatum Regulo scribit: mox ingrauescit: clamat moriens:
O hominem nequam perfidum ac plus etiam quā periturū:
qui sibi per salutem filii peierasset: facit hoc Regulus nō mi-
nus scelerate: quam frequēter: quod iram deorum quos ipse
quotidie fallit i caput ifelicitis pueri detestatur. Velleius Ble-
sus ille locuples. cōsularis nouissima ualitudine cōstitabat:
cupiebat mutare testamentum: Regulus qui speraret aliqd
ex nouis tabulis: quia nuper captare eum cōperat: medicos
hortari rogare quoquo modo spiritum homini progarēt:
postquam signatum est testamentum: mutat personam: uer-
tit ad locutionem: iisdemque medicis: quousque miserum
cruciatu: quid iudicetis bonam mortem: cui dare uitam nō
potestis: moritur Bleusus & tanquam omnia audisset: Regu-
lo ne tantulum quidem: sufficiunt duæ fabulæ: an scholasti-
ca lege tertiam poscis: est unde fiat. Aurelia ornata femina
signatura testamētum sumpterat pulcherrimas tunicas: Re-
gulus cum uenisset ad signandum. Rogo inquit has mihi le-
ges: Aurelia hominē ludere putabat: ille serio instabat. nec
multa: coegit mulierem aperire tabulas: ac sibi tunicas quas
erat induta legare: obseruauit scribentem: inspexit an scrip-
sisset: & Aurelia quidem uiuit: ille tamen istud tanq̃ mori-
turam coegit: & hic hæreditates hic legata quasi mereatur
accipit:

in ea ciuitate i qua
iam pridē nō minora p̃mia imo maiora neq̃tia & improbitas
quā pudor & uirtus habent. Aspice Regulum: qui ex pau-
pere & tenui ad t̃aras opes per flagitia processit: ut ipse mihi
dixerit: cū cōsuleret q̃ cito sextertium sexcēties impleturus
esset: iuenisse se extra duplicata: quibus portendi milies & du-
cēties habiturū: & habebit si mō ut coepit aliena testamēta
qd ē i probissimū genus falsis ip̃is quoq̃ sunt illa dictauerit.

Incipit liber Tertius feliciter. C. Plinius Caluio suo sa-
lutem plurimam dicit.

Escio an ullum iucūdius tempus exegerim: quā
quo nuper apud spurinā fui: adeo quidē: ut nemi-
nē magis in senectute: si mō senescere datum est:
æmulari uelim: nihil enī ē illo genere uitæ disti-
ctius: me aut ut certus fideq̃ curius: ita uita ho-
minū disposita delectat: senū p̃sertim. Nā iuuenes adhuc cō-
fusa quædā & quasi turbata nō indecēt: senibus placida oīa
& ordinata cōueniūt: q̃bus industria sera: turpis ambitio est:
hāc regulā spurina cōstātissime seruat: q̃ etiā: pua hęc: si nō
quotidie fiāt: ordine quodā: & uelut orbe circūagit: mane le-
ctulo cōtinet: hora secūda calceos poscit: ambulat milia pas-
suū tria: nec minus animū q̃ corpus exercet: si adfunt amici
honestissimi sermōes explicāt. Si nō: liber legīt interdū etiā
p̃sentibus amicis: si tamē illi nō grauēt. deinde cōsiderat: & li-
ber rursus aut sermo potior libro: mox uehiculū ascēdit: as-
sumit uxore singularis exēpi: uel aliquē amicorū: ut me p̃-
xime: q̃ pulchrū illud: q̃ dulce secretū: quātū ibi antiquitatis:
quæ facta: quos uiros audias: q̃bus p̃ceptis iuuare. Quāuis
ille hoc tēperamētū modestiæ suæ idixerit: ne p̃cipere uidea-
tur: pactis septē millibus passuū: iteq̃ ambulat mille: iteq̃ re-
sidet: uel se cubiculo uel stulo reddit. scribit enī & qdē utra-
que lingua lyrica & doctissima: mira illis dulcedo: mira suau-
tas: mira hilaritas: cuius gratiā cumulat sanctitas scribētis:
ubi hora balinei nūciata ē: ē autē hyeme nona: æstate octa-
ua. i sole si caret uēto ambulat nudus. Deinde mouet pilā ue-
hemētē & diu: nē hoc quoq̃ exercitatiois genere pugnat cū
senectute: lotus accubat: & paulisper cibū differt. iterim au-
dit legentē remissius aliqd & dulcius: p hoc oē tēpus liberū
ē amicis uel eadē facere. uel alia si malint. apponit cœna nō
minus nitida quā frugi: i argēto puro & antiquo: sunt i usu
& corinthia q̃bus delectat: & afficiūt: frequēter comœdis cœ-
na distinguit: ut uoluptates quoq̃ studiis condianūt: sumit
aliqd de nocte & æstate: nemini hoc lōgū est: tāta comitate
d

cōiuiū trahit: inde illi post septimū & septuagesimū annū
auriū oculorūq; vigor integer: inde agile & uiuidū corpus:
solaq; ex senectute prudentia: hāc ego uitā uoto & cogitatio
re plūmo: ingressurus auidissime ut primum ratio ætatis re
ceptui canere permiserit: interim mille laboribus conteror:
quorum mihi & solatium & exemplum est idem spurina: nā
ille quoq; quoad honestum fuit obiit officia: gessit magistra
tus: puintias rexit: multoque labore hoc otium meruit. Igic
eundem mihi cursum: eundem terminum statuo: idq; iam
nunc apud te sub signo: ut si me longius euehi uideris in ius
uoces ad hāc epistolam meam & quiescere iubeas: cum inet
tūa crimen effugero. Vale.

C. Plinius Maximo suo salutem.

Vod ipse amicis tuis obtulissem: Si mihi eadem ma
teria suppeteret: id nunc iure uideor a te meis peti
turus. Arianus maturius altinatuū est princeps. Cum
dico princeps nō de facultatibus loquor: quæ illi large sup
sunt: sed de castitate iusticia grauitate prudentia: huius ego
cōsilio ī negotiis: iudicio ī studiis utor. Nā plurimum fide:
plurimum ueritate: plurimum intelligentia præstat. Amat
me: (nihil possum dicere ardentius): ut tu. caret ambitu:
ideo se in equestri gradu tenuit. Cum facile posset ascendere
altissimum: mihi tamen ornandus excolendus est. itaq; ma
gni æstimo dignitati eius aliquid astruere iopinātis: iticētis:
immo etiam fortasse nolentis: astruere autem quod sit splē
didum nec molestum: cuius generis quæ prima occasio tibi
conferas in eum rogo: habebis me. habebis ipsum gratissi
mum debitorem. Quamuis enim ista non appetat: tā grate
tamen excipit: quam si concupiscat.

C. Plinius Corneliæ Hispullæ suæ salutem.

Vm patrem tuū grauissimū & sanctissimū uigē sus
pexerim magis an amauerim dubitem: teq; & in me
moriā eius & in honorem tuū unice diligam: cupiā:

neesse est: atq; etiam quantum in me fuerit enitar: ut filius
tuus auo similis existat: equidē malo materno: q̄q̄ illi pater
nus etiā clarus: spectatusq; cōtigerit: pater quoq; & patruus
illustri laude conspicui: quibus omnibns ita demū similis
adolescet: si imbutus honestis artibus fuerit: quas plurimū
refert a quo potissimū accipiat: adhuc illum pueritiæ ratio:
intra contubernium tuam tenuit: præceptores domi hūit:
ubi est erroribus modica uel etiam nulla materia: iā studia
eius extra limen proferenda sunt: iam circumspectendus rhe
tor latius: cuius scholæ seueritas: pudor ī primis: castitas cō
stet. Adest enim adolefcenti nostro cum cæteris naturæ for
tunæq; dotibus eximia corporis pulchritudo: cui in hoc lu
brico ætatis nō præceptor modo: sed custos etiam rectorq;
quærendus est. Videor ergo demonstrare tibi posse lulium
genitorem: amatur a me: iudicio tamen meo nō obstat cha
ritas hominis: quæ ex iudicio nata est: uir est emendatus: &
grauis: paulo etiam horridior & durior: ut in hac licentia tē
porum quantum eloquentia ualeat: pluribus credere potes:
nam divedi facultas aperta & exposita statim cernitur. Vita
hominum altos recessus magnasq; latebras habet: cuius p
genitore me sponforem accipe: nihil ex hoc uiro filius tuus
audiet nisi p futurum: nihil discet: quod neesse rectius fu
erit: nec minus sæpe ab illo quam a te meq; admonebitur:
quibus imaginibus oneretur: quæ nomina: & quanta susti
neat: proinde fauentibus diis trade eum præceptori: a quo
mores primum: mox eloquētiā discat: quæ male sine mo
ribus discitur. Vale.

C. Plinius Macrino suo salutem.

Vamuis & amici quos præsentēs habebā & sermōes
hominum factum meum comprobasse uideā: ma
gni tamē existimo scire qd sentias tu: nā cuius itegra
re consilium exquirere optassem: huius etiā peracta iudiciū
nosse mire cōcupisco. Cum publicum opus mea pecunia in

choaturus i thulos excurrem: accepto ut praefectus Ara-
ni comeatu legati puincia bethycae questuri de procosula
tu Caeilii classici aduocatum me a senatu petierunt. Collegae
optimi meique amantissimi de communis officii necessitatibus
praelocuti excusare me & eximere tentarunt: factum est lenatus
consultum perquam honorificum: ut daret prouintialibus
patronus: si ab ipso me impetrassent: legati rursus inducti:
uege me iam praesentem aduocatum postulauerunt implorantes
fidem meam: quam essent contra massam bebiu experti:
allegantes patrocini foedus: secuta est senatus clarissima assen-
sio: quae solet decreta praecurrere: Tum ego delino inquit. P. C. pu-
tare me iustas excusationis causas attulisse: placuit & mode-
stia sermonis & ratio: compulit autem me ad hoc consul non so-
lum consensus senatus: quamquam hic maxime uerum etiam alii
quidam minores sed tamen numeri ueniebat in mentem priores
nostros etiam singulorum hospitum iniurias accusationibus
uoluntariis executos: Quo deformius arbitrabar publici ho-
spicii iura negligere: praeterea cum recorderer quanta per huiusmodi
bethycis priore aduocatione etiam pericula subissem conseruata
dum ueteris officii meritum nouo uidebas. Est enim ita cooperatum:
ut antiquiora beneficia subuertas: nisi illa posterioribus cumu-
les. Nam quilibet saepe obligati si quid unum neges: hoc solum memi-
nerunt quod negatum est: ducebar enim quo decesserat classicus: amo-
rumque erat quod in eiusmodi causas solet esse tristissimum periculum
senatoris: uidebam ego aduocationi meae non minorem gratiam quam
si uiueret ille propositam inuidiam nullam in summa computabam
si munere hoc iam tertioungerer faciliorem mihi excusationem
fore siquid incidisset: quem deberem accusare. Nam cum est omnium
officiorum finis aliquis: tum optime libertati uenia obsequio
praeparatur: audisti consilii mei motus: superest alterutra ex
parte iudicium tuum: in quo mihi aequae iucunda erit simpli-
citas dissentiens quam comprobantis auctoritas.

C. Plinius Marco suo salutem.

Ergratum est mihi: quod tam diligenter libros anticum
li mei lectitas: ut habere omnes uelis: quareque qui
sint omnes: fungar indicis tribus atque etiam quo sint
ordine scripti: notum tibi faciam. Est enim haec quoque studiosis
non iniucunda cognitio: de iaculatione equestri unus: hunc cum
praefectus alae militaret: pari ingenio curaque composuit: de uita
Pomponii Secundi duo: a quo singulariter amatus hoc me-
moriam amici quasi debitum munus exoluit. bellorum germaniae.
xx. quibus omnia quae cum germanis gessimus bella collegit. In-
choauit cum in germania militaret: somnio monitus. Astitit
enim ei quiescenti drusi neronis effigies: quae germaniae latissime
uictor ibi perierat: commendabat memoriam suam: orabatque: ut
se ab iniuria obliuionis assereret: studiosi tres in sex uolumi-
na propter amplitudinem diuisi: quibus orator ab icunabu-
lis instituit & perficit: dubii sermonis octo scripsit sub Nerone
nouissimis annis cum omne studioque genus paulo liberius
& erectius piculosum seruitus fecisset: a fine ausonii bassii. x
xx. unus: naturae historiarum. xxxvii. opus diffusum erudi-
tum: nec minus uariatum quam ipsa natura: miraris quod tot uolumi-
na multa in his tam scrupulosa homo occupatus absoluerit:
magis miraberis si scieris illum aliquandiu causas actitasse: decessisse
se anno sexto & quinquagesimo: medium tempus distentum
impeditumque: quae officiis maximis: quae amicitia principum egisse:
Sed erat acre ingenium: incredibile studium: summa uigilantia:
lucubrare uulcanalibus incipiebat: non auspicandi causa: Sed
studendi: aestate a nocte multa: hyeme uero ab hora septima:
uel cum tardissime ab hora octaua: saepe sexta: erat sane somni
parcissimi: nonnunquam etiam inter ipsa studia instantis &
differentis: ante lucem ibat ad Vespasianum imperatorem:
nam ille quoque noctibus utebatur: inde ad legatum sibi offi-
cium: reuersus domum: quod reliquum temporis studiis reddebat:
post cibum saepe: quem interdum leue & facile ueterum more
lumebat: aestate si quid otii iacebat in sole: liber legebatur:

annotabat excerpebatq; nihil enī legit: quod non excerpt:
dicere etiam solebat nullum esse librum tam malum ut nō
aliqua ex parte prodesset: post solē plerūq; frigida lauabat
aqua: deinde gustabat: dormiebatq; minimum. Mox quasi
alio die studebat in cœnæ tempus: super hâc liber legebat:
annotabatur: & quidem cursim: Memini quendā ex amicis
cum lector quædam perperam pronunciasset reuocasse: &
repeti coegisse: huic auunculum meum dixisse intellexeras
nepe: cum ille annuisset: Cur ergo reuocabas: decē amplius
uersus hac tua interpellatione perdidimus: tanta erat parsi-
monia temporis. Surgebat æstate a cœna luce hyeme intra
primā noctis: & tanquā aliqua lege cogēte hâc iter medios
labores urbisque fremitum: in secessu solum balnei tempus
studiis eximebatur. Cū dico balnei: de interioribus loquor.
Nam dum distringitur tergiturque: audiebat aliquid aut di-
ctabat: In itinere quasi solutus cæteris curis huic uni uaca-
bat. ad latus notarius cū libro & pugilaribus: cuius manus
hyeme manicis munebātur. ut ne cæli quidē asperitas ullū
studii tempus eriperet: quæ ex causa romæ quoque sella ue-
hebatur: repeto me correptum ab eo cur ambulare: poteras
īquit has horas nō perdere: nā pire omne tēpus arbitrabat:
quod studiis non īpartiretur: hac intētionē tot ista uolumi-
na peregit: electorumq; cōmentarios centū sexaginta mihi
reliquit: opistographos quidem & minutissimis scriptos: q̄
ratōne multiplicatur hic numerus: referebat ipse potuisse se
cum procuraret ī hispania uendere hos cōmentarios Lartio
Licinio quadringentis millibus nummum: & tunc aliquāto
pauciores erāt. Nō ne uides tibi recordatī q̄tū legerit: q̄tum
scripserit: nec in officiis ullis nec in amicitia principis fuisse:
rursus cum audis quid studiis laboris impenderit: nec scrip-
sisse satis nec legisse: Quid est enī quod nō ille aut occupa-
tiones impedire: aut hâc instantia non possit efficere: itaq;
soleo ridere: Cum me quidam studiosum uocant: qui si cō-

pareri illi: sum desidiosissimus. Ego autem tārū quem par-
tim publica partim officia amicorum distringūt: q̄s ex istis
& tota uita litteris assident collatus illi non quasi somno &
inertiæ deditus erubescat: extendi epistolam: cum hoc solū
quod requirebas scribere destinaissem: quos libros reliq̄sser:
confido tamen hâc quoq; tibi non minus grata: quam ip̄os
libros futura. Quæ te non tantum ad legendos eos: uerum
etiam ad simile aliquid elaborandum possunt æmulatiōis
stimulis excitare. Vale.

C. Plinius Seuero suo Salutem.

X hæreditate quæ mihi obuenit: emi proxime corin-
thium signum: modicum quidem: sed festiuū & ex-
pressum: quantum ego sapio: qui fortasse ī omni re:
in hac certe perquam exiguum sapio. Hoc tamen signum
ego quoque intelligo: Est enim nudum nec aut uitia si qua
sunt celat: aut laudes parum ostentat: Effingit senem stan-
tem: ossa musculi: nerui: uenæ: rugæ: & ut spirantis apparent
rari & cedentes capilli: lata frons: contracta facies: exile col-
lum: pendent lacerri: papillæ iacent: recessit uenter: a tergo
quoque eadem ætas: ut a tergo æs ipsum quātum uerus co-
lor indicat uerus & antiquum: talia denique omnia ut pos-
sint artificum oculos tenere: Delectare imperitorum: quod
me tanquam tirunculum sollicitauit ad emendum. Emi au-
tem: non: ut haberem domi: neque enim ullum adhuc cori-
thium domi habeo: uerum ut in patria nostra celebri loco
ponerem: ac potissimum in Iouis templo. Videtur enim di-
gnum templo: dignum deo domum: Tu ergo ut soles om-
nia quæ a me tibi iniunguntur: suscipe hanc curam: Et iam
nunc iube basim fieri ex quo uoles marmore: quæ nomen
meum honoresque capiat: Si hos quoque putabis adden-
dos: Ego signum ipsum ut primum inuenero aliquem qui
non grauetur: mittam tibi: uel ipse quod maius est affe-
tam mecum: destino enim si tamen officii ratio permiserit

excurrere isto: Gaudes quod me uenturū esse polliceor: sed
contrahes frontem cū adiecero ad paucos dies: neque enim
diutius abesse me eadem hęc quę nondum exire patiuntur.

C. Plinius Caninio Rusto salutem.

Odo nunciatus est Silius italicus in neapolitano suo
inedia finisse uitam. Causa mortis ualitudo: erat illi
natus insanibilis clauus. Cuius tedio ad mortē irreuo-
cabili cōstantia decurrit: usq; ad supremum diem beatus &
felix: nisi quod minorem ex liberis duobus amisit: sed maio-
rē meliorēque florentem atque etiā consularem reliquit.
laserat famam suam sub Nerone: credebatur spōte accusasse.
Sed in Vitelii amicitia sapienter se & comiter gesserat: ex p-
consulatu Asię gloriam reportauerat: maculam ueteris in-
dustrię laudabili otio abluerat: fuit iter principes ciuitatis
sine potentia sine inuidia: salutabatur: colebatur: multumq;
in lectulo iacens cubiculo semper non ex fortuna frequēti
doctissimis sermonibus dies transigebat: cum a scribēdo ua-
caret: scribebat carmina maiore cura: quam ingenio: nōnūq;
iudicia hominum recitatiōibus experiebatur: nouissime ita
suadentibus annis ab urbe secessit: seq; in campānia tenuit
ac ne aduentu quidem noui principis ide cōmotus ē. Magna
Cęsarī laus: sub quo hoc liberum fuit: magna illius q; hac
libertate ausus est uti: erat
usq; ad ema-
citatis rēphensionem: plures iisdē in locis uillas possidebat:
adamatisq; nouis: priores negligebat. multū ubiq; librorū
multū statuag: multū imaginū: quas nō habebat modo: ue-
rū etiam uenerabat. uirgilii ante omnes: cuius natalem reli-
giosius quam suum celebrabat: Neapolī maxime: ubi monu-
mentum eius adire ut templū solebat: in hac tranquillitate
annum quintum & septuagesimum decessit: delicato magis
corpore quam infirmo: utq; nouissimus a Nerone factus ē
consul: ita postremus ex oībus quos Nero consules fecerat
decessit. Illud etiā notabile ultimus ex neronijs cōsularibus

obit quo cōsule Nero perit: Quod me recordārē fragilita-
tis humanę: miseratio subit: Quid enim tā circuncisum tā
breue quam hominis uita longissima? An non uidetur tibi
Nero modo fuisse: cum iterim ex iis qui sub illo gessere cō-
sulatū: iam nemo superest: quanquam quid hęc miror?
nuper Lucius Piso pater Pisonis illius qui a Valerio festo p-
sumum facinus ī Africa occisus est dicere solebat neminē
se uidere in senatu quem consul ipse sententiam rogauisset:
Tam angustis terminis tātę multitudinis uiuacitas ipsa cō-
cluditur: ut mihi non uenia solum dignę: uerum etiam lau-
de uideantur illę regię lachrymę: Nam ferunt Xerxem cū
immesum exercitum oculis obisset: illachrymasse: qđ tot
milibus tam breuis immineret occasus: sed tāto magis hoc
quicquid est temporis futulis & caduci: si non datur factis:
Nā hęc materia ī aliena manu: certe studiis proferamus:
& quatenus nobis denegat diu uiuere: relinquamus aliquid
quo nos uixisse testemur. Scio te stimulis nō egere: ne tamē
tui caritas euocat: ut currētē quoq; instigē sicut tu soles me
cum inuicem se mutuis exhortationibus
amici ad amorem: immortalitatis exacuunt. Vale.

C. Plinius Suetonio tranquillo suo salutem.

Acis pro cętera reuerentia quam mihi pręstas: qđ
tam solícite petis ut tribunatum quē a neratio mar-
cello clarissimo uiro impetraui tibi ī Cęseniū Silua
nū propinquū tuum transferam: Mihi autem sicut ē iucun-
dissimum ipsum te tribunum: ita non minus gratum aliū
per te uidere: neq; enim esse congruens arbitror quē augere
honoribus cupias huic pietatis titulis ī uidere: qui sūt omī-
bus honoribus pulchriores: uideo etiam cū sit egregium &
mereri beneficia & dare: utramq; te laudem simul assecutu-
rum: si qđ ipse meruisti alii tribuas: pręterea itelligo mihi
quoq; glorię fore: Si ex hoc tuo facto non fuerit ignotum
unicos meos non graue tantum tribunatum posse: uerū

etiam dare: quare ego honestissimæ uoluntati tuæ pareo:
Neque enim adhuc nomen in numeros relatum est: Ideoq;
liberum ē nobis siluanum ī locum tuum subdere cui cupio
tam gratum esse munus tuum: quam tibi meum est, Vale.

C. Plinius Cornelio Minutiano suo Sal.

Ossum iam perscribere tibi quantum in re. p. puin-
ciæ bethycæ causa laboris exhauserim: nā fuit multi-
plex: actaq; est sæpius cū magna uarietate: Vnde ua-
rietās: unde plures actiōes: Cæcilius Classicus hō foedus: &
aperte malus proconsulatū in ea nō minus uiolēter quā for-
dide gesserat. Eodē anno quo ī Africa Marius Priscus. Erat
aut Priscus ex Bethyca: ex Africa Classicus: idē dictū Bethy-
corū: ut plerūq; dolor etiā uenustos facit: Non illepidum se
rebat: dedi malum & accepi: sed Mariū una ciuitas pu-
blice multique priuat reum peregerunt. in Classicum tota
prouintia incubuit. ille accusationem uel fortuita uel uolū-
taria morte præuerit. Nam fuit mors eius ifamis: ambigua
tamen: Vt enim credibile uidebatur uoluisse exire de uita
cum defendi non posset: Ita mirum pudorem damnationis
morte fugisse quem non puduisset damnanda cōmittere:
Nihilominus bethyca etiam in defuncti accusatiōe p̄stabat:
prouisum hoc legibus: intermissum tamen & post longam
intercapedinem tunc reductum: addiderūt bethyci: quot si-
mul sotios ministrosque classici detulere nominatimque in
eos inquisitionem postulauere: aderam bethycis: mecumq;
Lucius Albinus: uir in dicendo copiosus ornatus: quem ego
cum olim mutuo diligerem ex hac officii societate: amare
ardentius cœpi: habet quidē gloriam in studiis præfertim
quiddam nobis tamen nullum certa-
men nulla contentio cum uterque pari iugo non pro se sed
pro causa niteretur: Cuius & magnitudo & utilitas uisa est
postulare ne tantum oneris singulis actionibus subiremus.
Verebatur ne nos dies: ne uox ne latera deficerent: si tot

crimina: tot reos uno uelut falce complecteremur: Deinde
ne iudicum intentio multis nominibus multisq; causis nō
lassaretur modo: uerum etiam confunderet. Mox ne gratia
singulorum collata atque permixta pro singulis quoque ui-
res omnium acciperet: postremo ne potentissimi uilissimo
quoque quasi piaculari dato alienis pœnis elaberent: Etenī
tum maxime fauor & ambitio dominatur: cum sub aliqua
specie seueritatis delitescere potest. Erat in consilio lertoria-
num illud exemplum: qui robustissimum & firmissimū mi-
litem iussit equi caudam: reliqua nosti: Nam nos quoq; tam
numerosum agmē reorum ita demum uidebamus posse su-
perari: si per singulos carperet: placuit ī primis ipsum Clasi-
cum ostendere nocentem: hic aptissimus ad socios eius &
ministros transitus erat: quia sotii ministrique p̄ obari nisi
illo nocente nō poterāt. Ex qbus duos statim Classico iūxi-
mus: Bebiū probum & Fabiū hispanum: utrunque gra-
tia hispanum etiam facundia ualidum: Et circa classicum q
dem breuis & expeditus labor: sua manu reliquerat scriptū
quid ex quaque re: Quid ex quaque causa acceperet: Mite-
rat etiam epistolas romam ad amiculam quādam iactantes
& gloriosas his quidem uerbis. liber ad te uenio: iam sexter-
tium quadragies redegi parte uendita bethycorum. circa hi-
spanum & probum multum sudoris: Horum antequam cri-
mina ingrederer. necessarium credidi elaborare ut cōstaret
ministeriū crimen esse: quod nisi fecissem ministros frustra
probassem: Neque enim ita defendebantur ut negarent sed
ut necessitati ueniam precarentur: esse enim se prouincia les
& ad omne proconsulum imperium metu cogi: solet dicere
Claudius restitutus qui mihi respondit uir exercitatus & ui-
gilans: & quālibet subtilis paratus: Nunq̄ sibi rātū caliginis:
tantum perturbationis effusum: quātum præcepta & extor-
ta defensionī suæ cerneret ī quibus omnem fiduciam repo-
nebat: Cōsiliū nostri exitus fuit bona Classici quæ habuisset

ante prouinciam placuit senatui a reliquis seperari: Illa filia
ac spoliatis relinqui: additum est: ut pecuniæ quas creditoribus
soluerat reuocaretur: hispanus & probus i quinquemū
relegati: Adeo graue uisum est quod initio dubitabas: An
ominino crimen esset: Post paucos dies Claudiū fuscū Classi
ci geneꝝ: & Tiloniū priscū qui tribunus cohortis sub Clas
sico fuerat: accusauimus dispari euentu: prisco in biennium
italia interdicitū: absolutus est fuscus. Actione tertia commo
dissimū putauimus plures cōgregare. ne si longius esse ex
tracta cognitio satietate & tedio quodā iustitia cognoscētū
seueritasq; lāguesceret: alioquin supererāt minores rei data
opera hūc in locū reseruati: excepta tamen Classici uxore: q̄
sicut implicita suspicionibus: ita nō satis conuinci probatio
nibus uisa est: nam Classici filia quæ & ipsa inter reos erat:
ne suspicionibus quidē hærebat. Itaq; cum ad nomen eius i
extrema actione uenissem: neq; enim ut initio sit etiā i fine
ferendum erat: ne per hoc totius accusationis auctoritas mi
nueretur: honestissimū credidi nō premere imerentē: idque
ipsum dixi & libere & uarie. Nam modō legatos i terrogabā
docuissent ne me aliquid quod reprobari posse cōsiderent:
modo cōsiliū a senatu petebā: putaret ne debere me. Si quā
haberem in dicendo facultatem: in iugulum innocentis q̄ si
telum aliquod intendere: postremo totum locū hoc sine cō
clusi: Diceret aliquis iudicas ergo? Ego uero non iudico: Me
mini tamen me aduocatum ex iudicibus datum: hic nume
rosissimæ causæ terminus fuit: quibusdā absolutis: pluribus
damnatis atq; etiam relegatis: aliis in tempus: aliis inperpe
tuum: Eodem senatus consulto: industria fides constantia
nostra plenissimo testimonio cōprobata: idignū solūq; par
pretio tanti labori. Cōcipere animo potes q̄ sumus fatigati.
Quibus totiens agendum: totiens altercandū: tam multi te
stes interrogādi subleuandi refutandi: iam illa quam ardua
quā molesta: Tot reorum amicis secreto rogātibus negare:

a duersantibus palam obsistere. Referam unum aliqd ex his
quæ dixi: cum mihi quidā ex iudicibus ipsis pro reo gratio
sissimo reclamarent: non minus inq̄ hic inocens erit: Si ego
omnia dixerō: coniectabis ex hoc quātas contētiōes quātas
etiam offensas subierimus dūtaxat ad breue tempus. Nam si
des in præsentia eos qbus resistit offendit: deinde ab illis ipsis
suscipitur laudaturq;: non potui te magis i rem præsentem
perducere: dies nō fui tantū: Quid enim mihi cū tam longa
epistola? Nolite ergo identidē quærere quid Romæ gerat:
& tamen memento etiam non esse epistolā longā: quæ tot
dies: tot cognitiones: tot deniq; reos causasq; complexa sit:
Quæ omnia uideor mihi non minus breuiter quā diligēter
persecutus. Temere dixi diligēter: succurrit qd præterierā:
& quidem sero: sed quāq; præpostere reddetur facit hoc Ho
merus multiq; illius exemplo. Est alioquin perdecorū: a me
tamen non ideo fiat: E testibus quidam siue iratus q̄ euoca
tus esset inuitus: siue subornatus ab aliquo reorum ut accu
sationem exarmaret: Norbanū Lacinianū legatum & inqui
sitorem reū postulauit tanquā in causa castæ: uxor hæc Clas
sici: præuaticaret: Est lege cautū: ut reus ante peragatur: tūc
de præuaticatore quærat: uidelicet quia optie ex accusatio
ne ipsa accusatoris fides æstimať. Norbano tamē nō ordo le
gis: nō legati nomē: nō inquisitiōis officiū præsidio fuit. Tā
ta cōflagrauit iuidia homo alioquin flagitiosus & Domitia
ni tēporibus usus: ut multi: electusq; tunc a prouincia ad in
quirendum nō tanquam bonus & fidelis: Sed tanquā Classi
ci inimicus. Erat ab illo relegatus: dari sibi diē ad diluenda
crimina postulauit. Neutrum impetrauit: coactus est statim
respondere: respondit: malum paruumque ingenium homi
nis facit Vt dubitem confidenter an constanter. Certe pa
ratissime: obiecta sunt multaue magis quam præuatica
tio nocuerunt: Quin etiam duo consulares Pompeius Ras
sus & Libo frugi læserunt eum testimonio tanquam apud

iudicem sub Domitiano salui liberalis accusatoribus affu-
let: damnatus & in insulā relegatus est: itaq; cū castam accu-
sarem: nihil magis pressū q̃ accusator eius prauaricationis
crimine corruisset: pressū ramen frustra: Accidit enī res con-
traria & noua ut accusatore prauaricationis damnato rea sol-
ueretur: quæris quid nos dum hæc aguntur: indicauimus
senatui ex Norbano didicisse nos publicā causam: rursusq;
debere ex integro discere si ille prauaricator probaret: Atq;
ita dum ille peragitur reus: sedimus: Postea Norbanus omi-
bus diebus cognitionis interfuit: eandemque usq; ad extre-
mum uel constantiam uel audaciam pertulit: interrogo ipse
me an aliquid omiserim: rursus & rursus pene omisi: Sumo
die saluius liberalis reliquos legatos grauitè increpuit tanq̃
non omnes quos mandasset prouitā reos peregissent: Atq;
ut est uehemens & disertus in discrimen adduxit: protexi ui-
ros optimos eosdemq; gratissimos: mihi certe debere se p̃-
dicant quod illum turbinē euaserint. hic erit epistolæ finis:
litteram non addam etiam si aliquid adhuc p̃terisse me sen-
sero. Vale.

C. Plinius Spurinæ & Cocinæ suæ salutem.

Omposuisse me quædā d̃ filio uestro nō dixi uobis:
cum proxime apud uos fuit: primū quia nō iō scrip-
seram ut dicerē: sed ut meo amorī meo dolori satisfac-
cerē: deinde q̃a te Spurina cum audisses recitasse me: ut mihi
ipse dixisti: quid recitassem. simul audisse credebā: præterea
ueritus sum ne uos festis diebus cōfunderē: si i memoriam
grauissimi luctus reduxissem: Nunc quoq; paulisp̃ hæsitauī
id solū qd̃ recitauī mitterē exigētibus uobis: an adicerē q̃ i
aliud uolūmē cogito reseruare: Neq; n. affectibus meis uno
libello charissima & mihi sanctissima memoriā p̃seq; satis ē
cuius famæ latius cōsulef: si disp̃sata & digesta fuerit: Vege-
hæsitātī mihi oīa quæ iā cōposui uobis exhiberē: An adhuc
aliq̃ differrē: simplicius & amicus uisum ē: omnia: præcipue

cū affirmetis inter uos futura donec placeat emittere: Quā
superest rogo ut pari simplicitate si qua existimabitis addē-
da: cōmutāda: omittenda: iudicetis. Mihi difficile ē hucusq;
intendere animū in dolore: difficile: sed ramen ut sculptorē
ut pictorem q̃ filii uestri imaginem faceret admoneretis qd̃
exprimere: quid emendare deberet: ita me quoque formate
regite qui nō fragilem & caducam sed immortalē ut uos
putatis effigiem conor efficere: q̃ hoc diuturnior erit: quo
uerior: melior: absolutior fuerit. Vale.

C. Plinius lulio genitori suo salutem.

St omino artemidori nostri tam benigna natura: ut
officia amicorum in maius extollat. inde etiam meū
meritū ut uera: ita supra meritū prædicatione circū-
feret. Equidē cū essent philosophi ab urbe sumoti sui apud
illū in suburbano: & quo notabilius hoc est. piculosius eēt:
sui prætor: pecuniā etiam qua tunc illi ampliore opus erat:
ut æs alienum exolueret cōtractum ex pulcherrimis causis
musantibus magnis quibusdam & locupletibus amicis mu-
tuatus ipse gratuitam dedi. Atq; itaq; hoc feci cum septem
amicis meis aut occisis aut relegatis: occisis senectione: rusti-
co: Heluidio. Relegatis Maurico: Gratilla: Aria. Fania. Tot
circa me iactis fulminibus quasi ambustus mihi quoq; im-
pendere idem exitium certis quibusdā notis augurarer. Nō
ideo tamē eximiā gloriā meruisse me ut ille prædicat credo:
sed tantū effugisse flagitium. Nam & C. Musonium socerū
eius quantū licitum est per ætatem cū admiratione dilexi: &
Artemidogē ipsum iā tū cū in Syria tribunus militarē: a cō-
suetudine familiaritate cōplexus sum: idq; primū nō nullius idolis de-
di specimen: quod uirū aut sapientem aut proximum simil-
limumque sapienti intelligere sum uisus. Nam ex omnibus
qui nunc se philosophos uocant uix unū aut alterū iuenies
tanta sinceritate: tāta ueritate: Mitto q̃ patientia corpis hye-
mes iuxta & ætates ferat: ut nullis laboribus: cedat ut: nihil

in cibo: in potu: uoluptatibus tribuat: ut oculos animumque contineat. Sunt hæc magna sed in alio: in hoc uero minima si cæteris uirtutibus comparent: quibus meruit ut a. C. Munio ex omnibus omnium ordinum affectatoribus gener assumeretur. Quæ mihi recordanti est quidem iucundum: quod me cum apud alios tum apud te tantis laudibus cumulat: uereor tamen ne modum excedat: quem benignitas eius (illuc enim reuertor unde coepi) non solet tenere: Nam in hoc uno interdum uir alioquin prudentissimus honesto quidem: sed tamen errore uersat: quod plures amicos suos: quod sunt arbitrat. Vale

C. Plinius Catilio Seuero suo salutem.

Eniam ad cenam: sed iam nunc paciscor sit expedita: sit parca: socraticis tantum sermonibus abundet: in his quoque teneat modum: erunt officia ante Lucana in quæ incidere impune ne Catoni quidem licuit: Quæ tamen. C. Cæsar ita reprehendit ut laudet: Describit enim eos quibus obuius fuerit: Cum caput ebrii retexissent erubuisse: deinde adiicit: putares non ab illis Catonem: sed illos a Catone deprehensos. potuit ne plus auctoritatis tribui Catoni: quàm si ebrius quoque tam uenerabilis erat: Nostræ tamē cenæ ut apparatus & impendit: sic temporis modus constet: neque enim in sumus quos uituperare ne inimici quidem possint nisi ut simul laudent. Vale.

C. Plinius Voconio Romano suo salutem:

Ibrum: quo nuper optimo principi consul gratias egisti mihi exigenti tibi: missurus & si non exegisses: in hoc consideres uelim ut pulchritudinem materiæ: Ita difficultate: in cæteris enim lectoris nouitas ipsa intentum habet. In hac nota uulgata dicta sunt omnia: quo sit ut quasi otiosus secutusque lector tantum elocutioni uacet: in qua satisfacere difficilius est: Cum sola aestimatur. Atque utinam ordo saltim & transitus & figuræ simul spectarentur: Nam inuenire præclare: enunciare magnifice. Interdum etiam barbari solent: dispoere apte: figurare

Varie: nisi eruditis negatum est: Nec uero affectanda sunt semper elata & excelsa: Nam ut in pictura lumen in alia res magis quam umbra commendat. Ita orationem tam summittere qua attollere decet: Sed quod ego hæc doctissimo uiro? Quin potius illa adnota: quæ putaueris corrigenda: Ita enim magis credam cætera tibi placere si quædam displicuisse cognouero.

C. Plinius Acilio suo Salutem.

Em atrocem nec tantum epistola dignam Largius Macedo uir prætorius a seruis suis passus est: superbus alioquin dominus & sæuus: & qui seruasse patrem suum patre immo minimam meminisset: lauabatur in uilla Formiana: repetente eum serui circumstant: alius fauces inuadit: alius os uerberat: alius pectus & uentrem: Atque etiam scædum dictum uerba contundit: & cum exanimem putarent: abiiciunt in feruens paumentum: ut experirentur an uiueret: ille siue quia non sentiebat: siue quia se non sentire simulabat immobilis & extensus fidem peractæ mortis impleui: Tum demum quasi aestu solutus effert: Excipiunt serui fidiore: Concubina cum ululatu & clamore concurrunt: Ita & uocibus excitatus & re creatus frigore loci sublati oculis agitatoque corpore: Viuere se: & iam tutum erat: confitetur: Diffugiunt serui quoque magna pars comprehensa est: cæteri requiruntur: ipse paucis diebus ægre refocillatus non sine ultionis solatio decessit: ita uiuus uindictatus ut occisi solent. Vides quot periculis: quot contumeliis: quot ludibriis finis obnoxii: nec est quod quod quam possit esse securus quia sit remissus & mitis. Non enim iudicio domini sed scelere perimunt: uerum hæc hæcenus: quid præterea noui. Quid: nihil alioquin subiungerem: Nam & charta adhuc superest & dies seriatu patris plura contexi: Addam quod opportune De eodem Macedone succurrit: cum in publico Romæ lauaret: notabilis atque etiam ut exitus docuit ominosa res accidit. Eques romanus a seruo eius ut transitum daret: manu leuiter admodum conuertit se: nec seruum a quo erat tractus

sed ipsum Macedonem tā graui ter palma percussit: ut pene concideret. Ita balneum illi: quasi per gradus quosdam primum contumeliae locus deinde exitii fuit. Vale.

C. Plinius Proculo suo Salutem.

Etis ut libellos tuos in secessu legam: examinem an editione sint digni: adhibes preces: allegas exemplū. Rogas enī ut aliquid succiliui temporis studiis meis subtrahā: impertiam tuis: adiicis. M. Tullium mira benignitate poetarum igenia fouisse: Sed ego nec rogandus sū: nec hortāndus: nam & poetice ipsam religiosissime ueneror: & te ualidissime diligo. Faciam ergo quod desyderas tā diligēter quam libenter: Videor autem iam nūc posse rescribere: esse opus pulchrum: nec supprimendum quantū existimare licuit ex his quae me praesente recitasti: si modo mihi nō inposuit recitatio tua: legis enim suauissime & peritissime: cōfido tamen me non sic auribus duci: ut omnes aculei iudicii mei illarum delinimentis restringantur: hebetētur fortasse & paululum retundantur: euelli quidem: extorqueriq; non possunt: igitur non temere iam nunc de uniuersitate pronūcio: de partibus experiar legendo. Vale.

C. Plinius Nepoti suo Salutem.

Nnotasse uideor facta dictaq; uiroꝝ foeminarūq; alia clariora eē: alia maiora: cōfirmata ē opinio mea hesterni saniae sermone: neptis hāc arriae illius quae marito & solatiū mortis & exēplum fuit: Multa referebat auiae suae: nō minora hoc: Sed obscuriora quae tibi existimo tā mirabilia legēti fore quā mihi audienti fuere. agrotabat Caeina Paterus maritus eius: agrotabat & filius utriq; mortifere ut uidebat: filius decessit eximia pulchritudine: pariter eūdū: & parentibus nō minus ob alia charus quā quod filius erat. huic illa ita finis parauit: ita duxit exequias: ut ignoraret maritus: quin immo & quotiens cubiculum eius intraret: uiuere filium: atq; etiā cōmodiorē esse simulabat.

Ac persaepe interroganti quid ageret puer: respōdebat: bene quieuit: libenter cibum sumpsit: deinde cum diu cohibitaē lachrymae uincerent prorumperentq; egrediebatur: tum se dolori dabat: satiata ficcis oculis: cōposito uultu redibat tāq; orbitatem foris reliquisset. praclarum qdē illud eiusdem: ferrum stringere: perfodere pectus: extrahere pugionem: porrigere marito: addere uocem immortalem ac pene diuinam: parte non dolet: sed tamen ista facienti dicēti: gloria: & aeternitas ante oculos erant: quo maius ē sine praemio aeternitatis sine praemio gloriae abdere lachrymas: operire luctū: amissioque filio matrem adhuc agere: Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium mouerat: fuerat Paterus in ptribus occiso Scriboniano Romam trahebatur. Erat ascēsurus nauem. Aria milites orabat: ut simul imponeretur: Nempe enim inquit daturi estis cōsulari uiro seruulos aliquos: quorum e manu cibum capiat: uestiatur: a quibus calcietur.

Omnia sola praestabo: non impetraui: conduxit piscatoriā nauiculam ingentēq; nauiginū minimo secuta est. Eadem apud Claudium uxori Scribonianae cum illa proficeretur in ditiū. Ego inquit te audiam Cuius in gremio Scribonianus occisus est: & uiuis? Ex quo manifestum est ei cōsilium pulcherrimae mortis non subitum fuisse. Quin etiam cum chralea gener eius deprecaretur: ne mori pergeret: interque alia dixisset: tu uis ergo filiam tuam: si mihi percundum fuerit mori mecum: respondit: si tamdiu tantaque concordia uixerit tecum: quam ego cum patero: uolo: auxerat hoc responso curam suorum: Attentius custodiebat: sensit: & nihil agitis inquit: potestis enī efficere ut male moriar: ne moriar non potestis. Dum hāc dicit exiuit cathedram: aduersoq; parieti caput ingenti impetu impexit: & corruit. socillata dixeram inquit uobis inuēturam me quamlibet durā ad mortem uiuam: si uos facilem negassetis: Vident ne hāc tibi maiorem illo: parte non dolet: ad quod per hāc puentū ē. Cum

interim illud quidem igens fama: hæc nulla circumferet? Vnde colligit qd initio dixi alia esse clariora: alia maiora. Vale.

C. Plinius Seueriano suo Salutem.

Este ne omnia quod iam pridē epistolæ tuæ cessāt: an non recte: an occupatus es tu? An tu non occupatus: Sed occasio scribendi uel rara uel nulla: Exime hūc mihi scrupulū: cui par esse nō possum: Exime autē uel data opera Tabellario misso: ego uaticū ego etiam p̄m̄ium dabo: nunciet modo quod opto: ipse ualeo: si ualere est suspensum & anxium uiuere: Expectantem in horas: timētēq; pro capite amicissimo quicquid accidere homini pōt. Vale.

C. Plinius Curio Seuero suo Salu.

Efficio consulatus iniunxisti mihi: ut rei pu. nomine principi gratias agerem: quod ego in senatu cum ad rationē & loci & tēporis ex more fecissem: bono ciui cōueniētissimū credidi eadem illa spatioſius & uberius uolumine amplecti: primū: ut imperatori nostro uirtutes suæ ueris laudibus commendarenrur: Deinde ut futuri p̄cipes non quasi a magistro sed tamen sub exemplo p̄monerēſ qua potissimum uia possent ad eandem gloriam niti. Nam p̄cipere qualis esse debeat princeps: pulehrum quidē: sed onerosum ac prope superbum est: laudare uero optimū p̄cipem ac per hoc posteris uelut e specula lumē quod sequatur ostendere: idem utilitatis habet. arrogantia nihil: Cepi autem non mediocrem uoluptatem: quod hunc librū cum amicis recitare uoluissē non per codicillos: nō p̄ libellos: Sed si commodum: & si ualde uacaret admoniti nunquam porro aut ualde uacat Romæ. aut commodum ē audire recitantem: fœdissimis insuper tempestatibus per biduum cōtinerunt. Cumque modestia mea finem recitationi facere uoluisset: Ut adicerem tertium diem exegerunt: Mihi hūc honorē habitū putē an studiis: studiis malo q̄ p̄pe extincta refouentur. At cui materiæ hanc sedulitatem p̄stiterunt:

Nempe quā i senatu quoq; ubi perpeti necesse erat grauari tamen uel puncto temporis tolebamus eadem nunc & q̄ recitare & qui audire triduo uelint inueniuntur: non quia eloquentius quam prius: Sed quia Liberius ideoque libentius: scribitur: Accedet ergo hoc quoq; laudibus p̄c̄ipis nostri: quod res antea tam inuisa quam falsa: nunc ut uera ita amabilis facta est: Sed ego cum studium audientiū: tum iudiciū mire probaui: animaduerti enim seuerissima quæque uel maxime satissacere: nemini quidem me nō multis recitasse. quod omnibus scripsi: nihilominus tamen tāquam sit eadē omnium futura sententia: hac seueritate aurium lætor: ac si cut olim theatra male canere musicos docuerunt: ita nunc i spem adducor posse fieri: ut eadē theatra bene canere musicos doceant: Omnes enim qui placendi causa scribunt q̄lia placere uiderint scribent: Ac mihi quidem confido in hoc genere materiæ latioris stili constare rationem: cū ea potius quæ p̄stius & astrictius quā illa quæ hilarius & q̄ exultantius scripsi: possint uideri accersita & iudicta. Nō ideo tamen segnius precor ut quandoque ueniat dies: utinamque iam uenerit quo austeris illis seuerisque dulcia hæc blādaq; uel iusta possessione decedant: habes acta mea tridui: q̄bus cognitis uolui tantum te uoluptatis absente & studiorū nomine & meo capere: quātū p̄sens p̄cipere potuisses. Vale.

C. Plinius Claudio Ruffo suo salutem.

Sūmo te in consilium rei familiaris ut soleo: p̄adia agris meis uicina atq; etiam inserta uenalia sunt: in his me multa sollicitat: aliqua nec minora deterrēt: Sollicitant primū ipsa pulchritudo iungendi: deinde qd nō minus utile quam uoluptuosum posse utraq; eadem opera: eodē uatico inuifere: sub eodem procuratore ac pene iisdē actoribus habere unam uillam colere & ornare: alteram tantum tueri: inest huic computationi sumptus supellectilis: sumptus attriensium: topiariorū fabrorum: atque uenatorii

instrumenti: quæ plurimum refert unum in locum cõleras
an in diuersa dispergas. Contra uereor ne sit incautum rem
tam magnâ iisdem tempestatibus iisdem calibus subdere:
Tutius uidetur incerta fortunæ possessionum uarietatibus
experiri. habet etiam multum iucunditatis soli caliq; mu-
tatio: ipsaque illa peregrinatio intersita: iam quod delibera-
tiõis nostræ caput est: agri sunt fertiles: pingues: aquosi: Cõ-
stat campis: uineis: siluis: quæ materiam & ex ea redditum si-
cut modicum ita statum præstant. Sed hæc foelicitas terræ i
becillis cultoribus fatigatur: Nam possessor prior sapius
uēdidit pignora: & dum reliquam colonorum minuit ad tē-
pus: uires imposterum exhaust. Quarum defectione rursus
reliqua creuerunt: Sunt ergo instruendi eo plures: quod
frugi mancipiis. nam nec ipse usquā uinctos habeo: nec ibi
quisquā superest ut scias quāti uideantur posse emi. Sester-
tio tricies: non quia non aliquādo quinquagies fuerint: uege
& hac penuria colonorum & communi temporis iniquitate
ut redditus agrorum sic etiam pretium retro abiit: Quæris
an hoc ipsum tricies facile colligere possimus: Sum quidem
prope totus in prædiis: aliquid tamen foenore nec molestū
erit mutuari: accipia a socro cuius arca nō secus a mea utor:
Proinde hoc te nō moueat: Si cætera nō refragantur: Quæ
uelim quam diligentissime examines: Nam cum i omnibus
rebus tum in disponendis facultatibus plurimū tibi & usus
& prouidentia superest. Vale.

C. Plinius Messio maximo suo salutem.

Eministi ne te sæpe legisse quātas cõtentiones exci-
tari lex tabellaria: quātiq; ipsi latori uel gloriae uel re-
prehensionis attulerit? At nūc i senatu sine ulla defen-
sione hoc idē ut optimū placuit. omnes comitiõ die tabel-
las postulauerūt. Excesseram fane manifestis illis aptisq;
suffragiis licetiā cõcionū: non tempus loquendi: nō tacendi
modestia: nō deiq; sedēdi dignitas custodiebat: Magni uidiq;

dissoniq; clamores: pcurrebant omnes cum suis candidis:
multa agmina i medio: multiq; circuli & idecora cõfusio: A
deo deficiueramus a cõsuetudine parētū: apud quos oīa dis-
posita moderata trāq; illa maiestātē loci pudorēq; retinebāt:
supersunt senes ex qbus audire soleo hūc ordinē comitiõq; ci-
tato noīe cādidati silētiū summū: dicebat ipse p se: uitā suā
explicabat: testes & laudatores dabat: uel eū sub quo milita-
uerat: uel eum sub quo quæstor fuerat: uel utiq; si poterat:
Addebat quosdā ex suffragatoribus: illi grauius & parce lo-
quebāt: plus hoc q preces pderat: nōnunq candidatus aut
natales cõpetitoris: aut annos: aut etiā mores arguebat: Au-
diebat senatus grauitate censoria: ita sapius digni q gratiosi
præualebant: quæ nunc imodico fauore corrupta ad tacita
suffragia quasi ad remediū decurrerūt: quod interim plane
remediū fuit: erat enī nouū: & subitū: Sed uereor ne proce-
dētē tēpore ex ipso remedio uitia nascantur: Est enī pericu-
lū ne tacitis suffragiis impudentia irrepat: Nā quoto cuique
eadē honestatis cura secreto quæ palā? Multi famā: cōticietiā
pauci uerē: Sed nimis cito de futuris: iteri beneficio tabel-
lariū habebimus magistratus: q maxime fieri debuerūt: Nā
ut in recuperatoriis iudiciis: Sic nos i his comitiis qsi repente
apprehensi sinceri iudices fuimus. Hæc tibi scripsi primū:
ut aliqd noui scriberē: deinde ut nōnunq de re. p. loquerer:
cuius materiae nobis quāto rarior quam ueteribus occasio
tanto minus omittenda est: Et hercule quousque illa uulga-
ria quid agis? Eho? ecquid commode uales? habeant nostræ
quoq; litteræ aliqd nō humile nec sordidū nec priuatis re-
bus inclusum: sunt qdē cūcta sub unius arbitrio: q p utilita-
te cōmuni solus omniū curas laboresq; suscepit: qdā tamen
salubri tēpamēto ad nos quoq; uelut riuus ex illo benignissi-
mo fōte decurrūt: quos & haurire ipsi & absentibus amicis
quali ministrare epistolis possumus. Vale.

C. Plinius Cornelio Prisco suo Salutem.